

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Въз №	51-554-06-1647	
Дата	09	05 2025

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЪР НА ИНОВАЦИИТЕ И РАСТЕЖА

17 20
X

X 02-02-11-1 / 09.05.2025г.

ЧРЕЗ

Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
51-ВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

Г-Н БОЖИДАР БОЖАНОВ
НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ОТ
ПАРЛАМЕНТАРНАТА ГРУПА НА
„ПРОДЪЛЖАВАМЕ ПРОМЯНАТА –
ДЕМОКРАТИЧНА БЪЛГАРИЯ“

ОТНОСНО: Постъпил въпрос от г-н Божидар Божанов относно прилагане на Европейския законодателен акт за интегралните схеми

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОЖАНОВ,

Във връзка с получено писмо относно прилагане на Европейския законодателен акт за интегралните схеми, предоставям на Вашето внимание следната информация:

Интегралните схеми са градивен елемент на техническия прогрес. Недостигът на полупроводници в световен мащаб преди няколко години доведе до нарушаване на ритмичността на производствените цикли в редица сектори — от автомобилостроенето до производството на медицинско оборудване. Това показва изключителната глобална зависимост на веригата за създаване на стойност в областта на полупроводниците от много ограничен брой участници в сложен геополитически контекст. То също така демонстрира колко важни са полупроводниците за цялата европейска промишленост и общество и в частност — за България, която има изграден професионален капацитет в сферата.

Към настоящия момент глобалният пейзаж се променя драстично, воден от технологичния напредък и наблюдаваното пренареждане на световната верига на стойност. Европейският съюз вече мобилизира значителни средства в рамките на Европейският акт за интегралните схеми, т. нар. Chip Act, за да подсили своята устойчивост и стремежи се да удвои глобалния си пазарен дял до 2030 г.

Междувременно, нациите по целия свят се конкурират да осигурят позициите си в тази критична индустрия, осъзнавайки нейните положителни ефекти за икономическата конкурентоспособност и националната сигурност.

Индустрията на микроелектрониката днес е белязана от фрагментация и стремеж към локализация, тъй като страните се стремят да намалят зависимостите от концентрираните производствени центрове, особено в Източна Азия. Тайван, Южна Корея и Китай доминират в производството на усъвършенствани чипове, но тази концентрация крие рискове – геополитическата несигурност, прекъсванията на веригата за доставки и контролът върху износа застрашават стабилността.

За България това представлява предизвикателство и възможност: да се интегрира в европейските и глобалните вериги на доставки, като същевременно създаде ниша, която използва силните си страни. Държавата има потенциал да се позиционира като център за изследвания, разработки и може би дори специализирано производство в екосистемата на микроелектрониката.

България има дългогодишни традиции в микроелектрониката – силна научна база и иновативни предприятия. Освен това има потенциала да развие европейски център за таланти в микроелектрониката и полупроводниковите технологии и по този начин да се утвърди като инвестиционна дестинация в областта на интегралните схеми. Първите стъпки вече са предприети от страна на Министерство на иновациите и растежа.

През 2022 г. с Решение на Министерския съвет на Република България бе приета „Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027“ (ИСИС), една от петте тематични области на която бе обособена като „Мехатроника и микроелектроника“. Ключова насока на политиката е разширяване на нашия национален капацитет във веригите за стойност и доставки на полупроводниковата индустрия, предимно в следните три области: сглобяване, корпусиране и тестване; производство на оборудване; дизайн на чипове.

С Решение от заседание, проведено на 20 декември 2023 г., Министерски съвет одобри проекта на Административно споразумение между Министерство на иновациите и растежа и Съвместното предприятие „Интегрални схеми“ и възложи на министъра на иновациите и растежа да предприеме необходимите действия да проведе преговорите и да подпише гореспоменатото споразумение.

Споразумението бе подписано в Брюксел на 9 януари 2024 г. и в София на 25 януари 2024 г., като същото е ратифицирано от Народното събрание на Република България и обнародвано в Държавен вестник със Закон за ратифициране на Административно споразумение между Съвместното предприятие „Интегрални схеми“ и Министерството на иновациите и растежа на Република България въз основа на член 12, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 година за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ и отмяна на регламенти (ЕО) № 219/2007, (ЕС) № 557/2014, (ЕС) № 558/2014, (ЕС) № 559/2014, (ЕС) № 560/2014, (ЕС) № 561/2014 и (ЕС) № 642/2014, подписано в Брюксел на 9 януари 2024 г. и в София на 25 януари 2024 г. (брой: 81, от дата 24.9.2024 г.).

Участието на България в инициативите по Европейския законодателен акт за интегралните схеми (EU Chips Act) посредством Съвместното предприятие „Интегрални схеми“ ще засили конкурентоспособността и устойчивостта на страната ни в областта на полупроводниковите технологии и постижения.

Законодателният акт за интегралните схеми предвижда развитието на процъфтяваща екосистема на полупроводниците и устойчива верига за доставки, за да се надграждат силните страни на Европа, да се справят със съществуващите слабости и да се установят мерки за подготовка, предвиждане и реагиране на бъдещи прекъсвания на веригата за доставки. Той предоставя възможност на всички държави членки да действат колективно, за да гарантират устойчивостта и технологичният суверенитет на Европейския съюз в областта на полупроводниковите технологии. Целта е да се подобри технологичното лидерство на Европа, сигурността на доставките и способността за реагиране при кризисни ситуации. Тези амбиции отразяват целта на ЕС да изпълни 20% от световния пазар на полупроводници до 2030 г.

Инициативата „Интегрални схеми за Европа“ е в рамките на Стълб 1 от Европейския законодателен акт за интегралните схеми. Тя цели да подпомогне изграждането на технологичен капацитет и иновациите в Европейския съюз чрез създаване на широкомащабни инфраструктури като пилотни линии (участието на България в този тип високоресурсни инициативи не е икономически обосновано към настоящия момент) и платформа за проектиране за улесняване на научните изследвания, разработването, тестването, експериментирането и валидирането на нови технологии. Чрез инициативата „Интегрални схеми за Европа“ ЕС има за цел да даде възможност на европейската промишленост да използва научноизследователската и развойна дейност в ориентирани към търсенето, управлявани от приложения, сигурни и енергийно ефективни полупроводникови технологии (за да се преодолее пропастта между „лабораторията и фабриката“).

Законодателният акт за интегралните схеми предвижда създаването на поне един център за експертни познания (център за компетентност) в областта на полупроводниците във всяка държава членка, за да се насърчи използването на полупроводникови технологии, да се осигури достъп до съоръжения за проектиране и пилотни линии и да се преодолеят пропуските в уменията в целия Съюз.

Центровете за експертни познания в областта на полупроводниците ще играят съществена роля в инициативата „Интегрални схеми за Европа“. Центровете ще осигурят достъп до техническа експертиза и експерименти в областта на полупроводниците, помагайки на компаниите, по-специално на МСП, да подхождат и да подобрят възможностите за проектиране и развиване на умения. Центровете за експертни познания ще предоставят услуги на заинтересованите страни в областта на полупроводниците, включително стартиращи фирми и МСП. Примерите включват улесняване на достъпа до пилотни линии и до платформата за проектиране, предоставяне на обучение и развитие на умения, подкрепа за намиране на инвеститори, използване на съществуващи местни компетенции или достигане до съответните вертикали. Услугите следва да се предоставят на открита, прозрачна и недискриминационна основа. Всеки център за експертни познания трябва да се свързва и да бъде част от европейската мрежа от центрове за експертни познания в областта на полупроводниците и да действа като точка за достъп до други възли на мрежата.

За целта, през м. август 2024 г. Изпълнителна агенция за малките и средните предприятия публикува Покана за изразяване на интерес към български участници за създаване на Център за компетентност в областта на интегралните схеми за България в

контекста на публикуваната от страна на СП „Интегрални схеми“ покана към кандидати за изграждане на Центрове за компетентност, с краен срок през м. септември 2024 г.

Кандидатите бяха оценени от съвместното предприятие по отношение на способността им да изпълняват изискванията на Център за компетентност от европейска гледна точка. Писмо за намерение от Националния орган на държавата членка на кандидата бе част от критериите за допустимост. Целта на националната покана бе да се изберат кандидати за разглеждане от съвместното предприятие като български център за компетентност в областта на интегралните схеми. Кандидатите следваше да отговарят на общите изисквания за изграждане на Център за компетентност, както е описано в поканата на Съвместното предприятие и ясно да демонстрират своята пригодност в предложението си.

В рамките на поканата бе подадено едно проектно предложение от страна на български консорциум, който отговаряше на изискванията и от страна на Министерство на иновациите и растежа му бе предоставено писмо за подкрепа. Консорциумът с водеща институция ТУ-София включва участници от други водещи университети в България (СУ „Св. Климент Охридски“, ТУ-Габрово, ТУ-Варна, Русенски университет „Ангел Кънчев“), Институт на БАН по физика на твърдото тяло, Институт по електроника на БАН, Клъстер Микроелектроника и индустриални електронни системи (включващ водещите компании в България в областта), водещият световен институт IMEC в Белгия и др. Проектът беше оценен и одобрен от Съвместното предприятие „Интегрални схеми“ и договорот за изпълнение трябва да бъде подписан през 2025 г.

В допълнение, съгласно чл. 28 от Регламента се предвижда създаването на Европейски съвет (борд) по полупроводниците като всеобхватна структура за управление на дейностите от Регламента. Съветът предоставя на Комисията консултации, помощ и препоръки съгласно Регламента, като: предоставя консултации относно инициативата на съвета на публичните органи на СП „Интегрални схеми“; предоставя консултации на Комисията при оценката на заявленията за интегрирани производствени съоръжения и отворени производствени предприятия на ЕС; решава въпроси, свързани със стратегическото картографиране, наблюдението, предупреждението, превантивните действия и реакцията при кризи; обменя мнения с Комисията относно най-добрите начини за гарантиране на ефективна защита и упражняване на правата върху ИС и др.

Съгласно член 31 от регламента се предвижда всяка държава членка да определи един или повече национални компетентни органи с цел да се гарантира прилагането и изпълнението на регламента на национално равнище. Националните компетентни органи в различните държави-членки си сътрудничат, а Комисията улеснява обмена на опит между тях.

Съгласно РМС № 857/2023 г. МИР е определено като национален компетентен орган и единна точка за контакт съгласно чл. 31 от Европейския законодателен акт за интегралните схеми (Регламент (ЕС) 2023/1781). В съответствие с т. 2 на РМС № 857/2023 г. са определени членовете от страна на Република България в създадените Европейски съвет по полупроводниците и Комитет по полупроводниците. От страна на Министерство на иновациите и растежа са включени представители в Борда и участват в заседанията, както и провежданото от страна на борда картографиране на европейската екосистема и други инициативи на Борда, в съответствие с възложените му дейности съобразно Регламент (ЕС) 2023/1781 от 13 септември 2023 г.

В допълнение, към настоящия момент не е идентифицирана необходимост от извършване на нормативни промени за прилагане на предоставените съгласно Регламента правомощия.

С уважение,

X

ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ

Заместник министър-председател и министър на иновациите и растежа

ПА-06